

---

priopćenja

Stanko Weissgerber

KATEHETSKA LJETNA ŠKOLA U SPLITU (4.—13. srpnja 1972.)

U ovom vremenu općeg dizanja naobrazbe, kad se svuda drže seminari, tečajevi i škole odraslih, hvalevrijedno je i značajno da je to postao običaj i u našoj Crkvi. Sreća je da smo uz mnogobrojne studijske dane i tjedne došli i do jednog oblika produbljivanja naše katehetske naobrazbe.

Lanjskom zadarskom katehetskom školom započeli smo pokret koji nam je životno potreban. On je, evo, ove godine nastavljen u Splitu. To je znak života koji će se, nadamo se, tek pravo razbuktati.

Katehetsko vijeće BKJ, koje organizira te katehetske škole za uzdizanje katehetske kulture svećenika cijele zemlje, izabralo je ove godine temu »Katehizacija odraslih«. U vezi s tom temom se od 4. do 13. srpnja skupilo oko 200 kateheta i katehistica. Bilo je 173 upisanih, dvadesetak onih koji su dolazili iz grada, te predavači, od kojih se većina poslije predavanja pridružila slušačima. Jutrom se počinjalo točno u osam i, s malim prekidom u 10, radilo se do 12, a zatim je slijedila koncelebracija. Poslije podne su predavanja i diskusije počinjali u 5 i trajali su bez prekida do 7 i pol, tako da su prije podne mogla biti iznesena dva velika predavanja, koja su s diskusijom trajala dva sata, a poslije podne dva manja, koja su s diskusijom trajala po jedan sat.

Nabrojit ćemo, naravno, i teme predavanja. Evo ih!

Biskup Franc Franić: *Uvod u problematiku katehizacije odraslih i ciljevi katehetske ljetne škole*

Ljudevit Rupčić: *Biblija kao sredstvo katehizacije odraslih*

Ivan Cvitanović: *Novovjeka znanost i katehizacija odraslih* — (praktična iskustva nekih svećenika)

Ivan Fuček: *Moralni vidici katehizacije odraslih*

Adalbert Rebić: *Uloga laika u dijeljenju sakramenata i u katehezi odraslih*

Željko Mardešić: *Grupe u podzemnoj Crkvi i kateheza*

Vjeko Blajić: *Karitas i đakonija*

Ivan Cvitanović: *Uloga zajednice u formiranju osobe*

Ivan Jelić: *Crkva kao zajednica*
 Stanko Weissgerber: *Obitelj kao mjesto kateheze. Katehizacija obitelji*
 Biskup Vekoslav Grmič: *Nužnost katehetskog dijaloga sa suvremenim svijetom*
 Anton Trstenjak: *Psihološka pozadina današnjeg čovjeka*
 Tadej Vojnović: *Kateheza studenata i intelektualaca*
 Ante Benvin: *Katehiziranje odraslih u kršćanskoj starini*
 Marko Oršolić: *Dijaloške dimenzije marksističke filozofije kod nas*
 Pero Šimić: *Kateheza radnika*
 Tomislav Ivančić: *Apologetika u modernoj katehezi*
 Ljudevit Plačko: *Migracijska kretanja i mogućnosti kateheze*
 Drago Šimundža: *Dominantne preokupacije moderne literature i kateheza odraslih* — (praktična iskustva župnika s odraslima)
 Milan Šetka: *Elementi metodologije u katehizaciji odraslih prema novom katehetskom direktoriju*
 Ante Kusić: *Odrabi novovjekih filozofskih gibanja na katehizaciju odraslih*
 Ivan Grubišić: *Pjevački zborovi*
 Stanko Radić: *Suvremena župa u urbanoj situaciji*
 Živko Kustić: *Uloga tiska u katehezi*
 Stanko Weissgerber: *Zaručničke pouke i kateheza*

Organizacija škole bila je dobra. Sva su predavanja održana prema programu, otpalo je samo jedno zbog bolesti predavača. U tome smo mnogo uznapredovali od lanijske godine. Počinjali smo točno. Svi su dobili programe, iskaznice, mape itd. Prema anketi kojom su sudionici škole rekli na kraju svoje mišljenje, organizacija je »veoma uspjela« (16%), »zadovoljila« (78%), »neuspjela« (6%). Diskusija je uvijek bila živa, otvorena. Pokazala je veliku raznolikost mišljenja raznih generacija kateheta i upravo po tome veliku potrebu takvih sastanaka. Većinom je na kraju morala biti prekinuta, iako je prema izjavi sudionika škole bilo dovoljno vremena za diskusiju (68%). Pitanje dopuštene duljine intervenata, tri minute ili više, dakako da će u takvim zgodama uvijek biti problematično. Često smo u diskusijama, što je i naravno, prelazili okvire katehetskog djelovanja i zahvaćali u sve probleme pastorala i života Crkve. Naravno, radi se o katehizaciji odraslih, a ne o malom svijetu katehizacije djece ili mladeži. Gledom na samo funkcioniranje naših sjednica pitam se koju je ulogu imalo radno predsjedništvo. Za vrijeme škole nije pokazivalo aktivnost, osim tajnika vijeća, koji je sve vodio. Hoće li se njihov rad pokazati iza škole u pripravi dokumenata škole za javnost? Sudionici škole su kojiput to pitanje i isticali. Možda je to nedostatak... Čudim se organizatorima kako su s razmjerno malom svotom od 400 dinara za 10 dana pensiona + 100 dinara za put i honorare predavačima mogli izaći na kraj u skupom Splitu u turističkoj sezoni?! A izišli su gotovo bez ikakva duga. I dobro su nas hranili. Sudionici škole pišu u anketi: »S hranom smo vrlo zadovoljni« (58%), odnosno »srednje zadovoljni« (39%).

Ako sada promotrimo pozornije *sam sadržaj škole*, tematiku i kako je ona obrađena, valja prvo reći da su sudionici ljetne škole u anketi na kraju rekli svoj sud, da je ona »sretno izabrana« (90%), da »nije sretno izabrana« (8%), da je djelomično izabrana sretno, djelomično ne« (2%). Valja svakako reći da je Katehetsko vijeće izabirući tu tematiku izabralo vrlo tešku, vrlo modernu i vrlo potrebnu temu. Svi kateheti, naime, već odavno osjećaju da uzalud uvode u kršćanstvo djecu i mladež ako su odrasli indiferentni prema

vjeri. To spremanje prvopričesnika koji će masovno napustiti vjersku praksu a da uopće ne uđu u odraslo kršćanstvo navelo je cijelu Crkvu posljednjih decenija da svrati pozornost produbljivanju vjere odraslih kršćana. Osim toga, kršćanin ionako cijeli život živi pod utjecajem Duha Svetoga i mora u vjeri rasti, pa mu dosljedno treba pomoć, svojevrсна katehizacija odraslih. Zato opći katehetski direktorij, proglašen 1971. za cijeli svijet, izjavljuje da su odrasli glavni predmet katehizacije, a djeca i mladež su na drugom mjestu (Kateh. dir. 20). Ta katehizacija sada znači vodstvo odraslih k produbljenju vjere.

Evo, ta katehizacija odraslih je za naše katehete nešto novo, o njoj je i u svijetu napisano vrlo malo stručnih djela. Svi s njom tek eksperimentiraju, iako je to, kako vidimo, za sve nas akutna potreba. Mi moramo u našem narodu, u ovom vremenu, eksperimentirati, početi radom, nadahnuti se iskustvima drugih naroda. U tom smislu je ova ljetna škola značila ne samo širenje katehetske kulture među naše katehete, nego je za skupinu predavača bila, više nego druge katehetske škole, istraživački i studijski rad. I već zato bi morao taj rad biti skupljen i bar na neki način objavljen.

A jesu li predavanja naše škole *stvarno obuhvatila problematiku katehizacije odraslih*? Sudionici škole su na to pitanje odgovorili: »jesu« 18%, »osrednje« 68%, »nisu« 14%. To je bio dojam sudionika škole u brzo ispunjavanoj anketi. I dobar dojam! Ističem ponovo da smo se prihvatili vrlo teške katehetske problematike. Ističem uz to da, nažalost, prije ove ljetne škole nije bilo adekvatnog sastanka ni dogovora predavača, kakav je za tako suptilan i težak zadatak trebalo održati. I tako sam tijekom tjedna nekoliko puta čuo od sudionika škole, napose od onih koji imaju veću katehetsku naobrazbu, ovakvu primjedbu: Predavanja su lijepa, no je li to riječ o katehizaciji odraslih? Mi se premalo držimo tematike!« To je bilo i moje uvjerenje. Međutim, što smo se više približavali kraju i što su se predavanja više nizala, ako je čovjek pažljivo razmišljao i sve spajao u jedno, sva su ona gradila jednu cjelinu. Gotovo sva su ona bili *elementi jedne naše katehizacije odraslih*. Jesu li samo svi sudionici škole stvarali tu sintezu?! . . .

Mi ipak nismo taj teški posao mogli dovršiti i zaokružiti. Budimo iskreni, priznajmo manjke! Nije ni čudo! Nismo, na primjer, donijeli pred naše slušatelje delikatnu metodiku kojom se pristupa odraslima. Izneseno je samo nešto osnovno (Direktorij br. 96. 97.). Katehizacija odraslih je najteža i najdelikatnija upravo po tome što pristupamo odraslome čovjeku (andragogija), koji ima svoj gotovo zaokružen psihički život, te mi moramo imati za nj posebnu metodiku i posebnu didaktiku. O tome nismo uspjeli zapravo ništa reći. S druge strane, mnogo je rečeno o konkretnom mentalitetu današnjeg evropskog čovjeka, dakle i našeg, s njegovim agnosticizmom, relativizmom, pluralizmom, humanizmom, standardizmom, tehnologizmom. Šteta što isti stručnjak nije bar pokušao ocrtati duhovne i religiozne tipove naših ljudi, onaj amalgam koji je nastao od tradicionalnih vjernika, od utjecaja ateizma, socijalizma i standardizma! . . . Dakako, nije bilo mnogo praktičnih ostvarenja, premda ih je bilo, jer smo na početku katehizacije odraslih. To je, uostalom, glavna primjedba slušatelja predavačima: »Premalo konkretnosti.« No to je često i bolest konkretnih župnika, koji žele samo konkretne recepte. Svi tražimo putove. Da je bilo vremena, mnogi konkretni pothvati katehizacije odraslih, u školi ukratko spomenuti zbog kratkoće vremena, mogli su se i nadugo analizirati, no slijedila su druga predavanja. S obzirom na cijelu školu stoji prigovor: premalo konkretnosti, jer tek tražimo

putove katehizacije odraslih... Gledajući dalje kritički svoju školu, vidimo naknadno da bi nas ponešto drukčiji raspored tema logički bolje vodio sintezi. No mnoštvo je nepremostivih teškoća pri spremanju takve škole! Razmjerno je dosta lako doći do predavača, stručnjaka, bibličista, teologa, moralista, psihologa, sociologa, filozofa, novinara itd... da sa svoga vidika osvijetli katehizaciju odraslih. No u našoj domovini ima tako malo stručnjaka koji se bave katehетikom. A ovogodišnju tematiku su u velikom dijelu trebali spremati i obrađivati takvi stručnjaci, čak katehетičari koji proučavaju katehizaciju odraslih. A tko to područje bar prati?

Iako je u katehетskoj školi u Splitu bilo prisutno oko 200 kateheta i katehistica, to je premalo ako se gleda koliko je mnoštvo kateheta. Svim je biskupijama poslano navrijeme mnogo programa, no u nekima nije provedena nikakva propaganda, ni preko službenih vjesnika biskupije. Deset dana katehетske škole bilo je za njene sudionike iz cijele domovine prilika za zbliženje i doživljavanje bratstva.

Ako na kraju treba reći konačan sud o ljetnoj školi u Splitu, očito je da je ona uspjela. Ona je *vidno uspjelija nego lani*. Kod svih (100%) sudionika ostavila je volju da se negdje nagodinu (većina želi na moru) opet ovako okupimo, produbljujući katehетsku kulturu i vještinu. Na upit ankete: »Da li je ovogodišnja katehетska škola, općenito uzevši, uspjela«, odgovaraju: »veoma uspjela« 60%, »zadovoljila je« 84%, »nije uspjela« 9%. Od nje stvarno nisu imali koristi oni svećenici koji su došli na dva-tri dana, idući na godišnji odmor. Časnim sestrama kateheticama ovogodišnja škola, mislim, da je bila preteška. Njih je bilo 40—50. Lanjska, u Zadru, nije bila tako teška, a vjerujem da neće biti teška ni ona nagodinu. Ovogodišnja je pretpostavljala teološku naobrazbu i bila je usmjerena odraslima, a njima se sestre ne bave. No ipak su mnoge rasprave i privatni razgovori koji su ih kao katehетice obogatili, pa predavanja proširili njihov horizont. Nisu se vratile bez koristi.

Katehетska ljetna škola bogatila je naš komunitarni život dnevnom koncelebracijom, srdačnim večernjim razgovorima, raznim priredbama koje smo mogli gotovo svakog dana gledati, izletom u Solin i razgledavanjem kršćanskih starina, te, napokon, izletom na Brač i Hvar, na kojima smo svoje bratstvo zapečatili zajedničkom radošću. Hvala onima koji su za to uložili svoj trud!

Jean kard. Willebrands

PATRIJARH ATENAGORA

O. Stjepan Schmidt, tajnik kardinala Willebrandsa, predstojnika Sekretarijata za jedinstvo kršćana, poslao nam je ciklostilski umnoženu izjavu svog šefa o pokojnom Patrijarhu Atenagori. Tu izjavu, koju donosimo ovdje u cijelosti, dao je kardinal Willebrands prigodom Patrijarhove smrti.

Carigradski ekumenski Patrijarh Atenagora I. bio je jedan od najvećih prijatelja naše Crkve, jedan od najintimnijih prijatelja Pape Pavla VI.